

31 Οκτωβρίου, 1996

[ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΙΑΜΜΑΚΙΔΗΣ,

Αιτητής,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΒΕΛΤΙΩΣΕΩΣ ΠΑΛΑΙΟΜΕΤΟΧΟΥ,

Καθ' ου η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 975/94)

Διοικητικό Δίκαιο — Διοικητική πράξη — Εκδίδεται με βάση το νομοθετικό καθεστώς του χρόνου εκδόσεώς της — Εξαίρεση στην περίπτωση υπαίτιας καθυστέρησης της διοίκησης να εξετάσει αίτημα πολίτου — Το ζήτημα του εύλογου χρόνου της διοικητικής δράσης — Κριτής της διοικητικής δράσης — Κριτής ο δικαστής — Περιστάσεις μη στοιχειοθέτησης της υπαίτιας καθυστέρησης στην κριθείσα περίπτωση. 5

Ο αιτητής προσέφυγε κατά της μη έκδοσης άδειας οικοδόμησης χοιροστασίου για το λόγο ότι μέχρις ότου συμπληρωθεί η όλη διαδικασία εξέτασης της αίτησής του έπαυσαν να επιτρέπονται τα χοιροστάσια στην συγκεκριμένη περιοχή. 10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή αποφάσισε ότι: 15

Το κρίσιμο νομικό καθεστώς με βάση το οποίο ελέγχεται η νομιμότητα των διοικητικών πράξεων είναι το ισχύον κατά το χρόνο έκδοσής τους. Εξαίρεση αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία η διοίκηση έχει καθυστερήσει, εξ υπαιτιότητάς της, να εξετάσει και λάβει απόφαση για το αίτημα του διοικουμένου μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από της υποβολής του. Σε μια τέτοια περίπτωση η απόφαση κρίνεται με βάση το προϊσχύσαν δίκαιο. 20

Αναφορικά με το τι συνιστά εύλογο χρόνο σχετική είναι η απόφαση της Ολομέλειας στην *Δημοτική Επιτροπή Αγ. Δομετίου και Άλλοι* 25

4 Α.Α.Δ. Σιαμμακίδης v. Συμβουλίου Βελτιώσεως Παλαιομετόχου

v. *Χριστόφορου Α. Χριστοφόρου και Άλλων*. Το θέμα εκεί εξετάστηκε και σε συνδυασμό με το Άρθρο 29 του Συντάγματος.

5 Επίσης σχετική είναι και η απόφαση στην *Δήμος Στροβόλου v. Νίκου Βορκά και Άλλου*.

10 Συνεπώς ανακύπτει εδώ το ερώτημα κατά πόσο η καθυστέρηση που σημειώθηκε από τη διοίκηση εντάσσει την περίπτωση στα πλαίσια της εξαίρεσης που δημιουργήσε η νομολογία, που θα δικαιολογούσε απόφαση κατά παρέκκλιση του νομοθετικού καθεστώτος, όπως διαμορφώθηκε το Μάιο του 1993.

15 Παρατηρείται εν πρώτοις ότι η καθυστέρηση του Συμβουλίου μετά την αποστολή του φακέλου δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο γιατί είχε ήδη μεταβληθεί το νομικό καθεστώς. Ασφαλώς η δεκαεπεντάμηνη περίπου αρχική αργοπορία από μέρους της διοίκησης δεν αποτελεί πρότυπο διοικητικής δράσης. Μετέπειτα όμως η διοίκηση κινήθηκε με πιο γρήγορους ρυθμούς στα πλαίσια του τι συνιστά εύλογο χρόνο.

20 Τις καθυστερήσεις δημιούργησε βασικά ο αιτητής, πρώτα, όταν του πήρε 15 μήνες για τα τροποποιημένα σχέδια και μετά αναφορικά με τα διαβήματα που όφειλε να προωθήσει για υδροδότηση των υποστατικών του. Οι καθυστερήσεις αυτές απετέλεσαν το άμεσο αίτιο για τη μη έγκαιρη λήψη απόφασης. Εν πάση περιπτώσει δεν θα ήταν σωστό να αποκτήσει ο αιτητής πλεονεκτήματα βασιζόμενος στις δικές του

25 πλημμέλειες.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

30 *Αναφερόμενες υποθέσεις:*

Δημοτική Επιτροπή Αγ. Δομετίου και Άλλοι v. Χριστοφόρου και Άλλων (1994) 3 Α.Α.Δ. 434,

35 *Δήμος Στροβόλου v. Βορκά και Άλλου (1994) 3 Α.Α.Δ. 514.*

Προσφυγή.

40 Προσφυγή εναντίον της απόφασης του Συμβουλίου με την οποία απέρριψε την αίτηση του Αιτητή για άδεια ανέγερσης χοιροστασίου σε ιδιόκτητη γη.

Α. Ευσταθίου, για τον Αιτητή.

Κρ. Παπαλοΐζου, για τον Καθ' ου η αίτηση.

Cur. adv. vult.

ΝΙΚΗΤΑΣ, Δ.: Με αίτησή του ημερομηνίας 21/2/1989 ο αιτητής 5
ζήτησε άδεια από το καθού η αίτηση Συμβούλιο Βελτιώσεως, ως
αρμόδια αρχή, για ανέγερση χοιροστασίου σε τεμάχιο γης, ιδιο-
κτησίας του, στο Παλαιομέτοχο. Η αναδρομή μας στα γεγονότα θα
φανερώσει και το νομικό πρόβλημα που δημιουργείται, από το
οποίο εξαρτάται η τύχη της προσφυγής. 10

Η αίτηση είχε υποβληθεί με βάση τις διατάξεις του περί Ρυθμί-
σεως Οδών και Οικοδομών Νόμου, Κεφ. 96, και εξετάστηκε, κατ'
ανάγκη, από διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες. Έτσι, η αίτηση πα-
ραπέμφθηκε από τον Έπαρχο Λευκωσίας - στον οποίο σύμφωνα 15
με το κ.9 έφτασε στις 17/4/1989 - στο Τμήμα Πολεοδομίας και Οικι-
κήσεως στις 19/4/1989. Ο σχετικός φάκελος επιστράφηκε στο Γρα-
φείο του Επάρχου στις 27/5/1989 με τις παρατηρήσεις του Τμήμα-
τος, που αφορούσαν τροποποιήσεις των υποβληθέντων σχεδίων.
Είναι παραδεκτό ότι ο φάκελος, που παρέπεσε στον Κλάδο Φρεά- 20
των, βρέθηκε στις 30/5/1990. Το γεγονός αυτό ο Έπαρχος συμπε-
ρανε από το ότι "στο στάδιο αυτό η υπόθεση δεν παρουσίαζε οποι-
αδήποτε δυσκολία" και απλά χρειαζόταν η κοινοποίηση των ειση-
γήσεων του Τμήματος (βλέπε επιστολή Επάρχου προς τον Επίτρο-
πο Διοικήσεως ημερομηνίας 14/6/1994). Όμως σημειώθηκε και πε- 25
ραιτέρω καθυστέρηση. Οι εισηγήσεις της Πολεοδομίας κοινοποιή-
θηκαν στον αιτητή μόλις στις 18/8/1990.

Από την πλευρά του ο αιτητής άφησε να περάσουν άλλοι 15 μή-
νες προτού αποστείλει τα τροποποιημένα σχέδια στις 8/11/1991. 30
Στις 4/9/1992 η διοίκηση πληροφόρησε τον αιτητή πως ήταν απα-
ραίτητος ο ποσοτικός και ποιοτικός έλεγχος του νερού του φρέα-
τος από το οποίο θα υδρευόταν το χοιροστάσιο. Και κλήθηκε να
καταβάλει τα νενομισμένα τέλη. Πρέπει εδώ να τονισθεί ότι κατά
το χρόνο που διέρρευσε η διοίκηση δεν παρέμεινε αδρανής. Είχαν 35
ληφθεί οι απόψεις του Τμήματος Γεωργίας (ο αιτητής λανθασμένα
δήλωσε στην αίτησή του ότι χρειαζόταν το νερό για αρδευτικούς
σκοπούς) και του Κτηνιατρείου.

Χρειάστηκε γραπτή υπενθύμιση στις 28/12/1992 πριν ο αιτητής 40
καταθέσει το απαιτούμενο ποσό στις 7/1/1993. Με βάση τα ευρή-
ματα του Τμήματος Ανάπτυξης Υδάτων και του Πρώτου Ιατρικού
Λειτουργού, ο Έπαρχος ζήτησε, στις 25/6/1993, να υποβληθούν συ-
μπληρωματικά σχέδια, έτσι ώστε να γίνεται πρόνοια για αποχε-

τευτικό σύστημα. Έπρεπε ακόμη να γίνουν νέες χημικές αναλύσεις για την καταλληλότητα του νερού της γεώτρησης. Ο αιτητής καθυστέρησε να συμμορφωθεί μέχρι το Μάρτιο του 1994, που ο συμπληρωμένος πια φάκελος επιστράφηκε στο Συμβούλιο.

5

Στο χρονικό αυτό σημείο αρχίζει ο δεύτερος τρόπος τινά κύκλος καθυστερήσεων. Το Συμβούλιο απέφυγε να πάρει απόφαση “για να μην δεσμεύσει το επόμενο Συμβούλιο” ενόψει των επικείμενων τότε εκλογών για την ανάδειξη των νέων μελών του Συμβουλίου (βλέπε την παραπάνω επιστολή προς τον Επίτροπο Διοικήσεως).

10

Η επίδικη απόφαση λήφθηκε στις 29/8/1994 και κοινοποιήθηκε στις 19/9/1994. Εν πάση πάντως περιπτώσει ακόμη και στην περίπτωση που το Συμβούλιο δεν ανέβαλλε τη λήψη απόφασης δεν θα μπορούσε να αχθεί σε διαφορετική απόφαση. Στο μεταξύ είχε, από 21/5/1993, αλλάξει το νομικό καθεστώς που ρύθμιζε τις χρήσεις της γης στην περιοχή. Είχαν τροποποιηθεί με τη Γνωστοποίηση αρ. 887, που δημοσιεύθηκε στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας ημερομηνίας 21/5/1993, τα Σχέδια Πολεοδομικών Ζωνών ή/και τα Σχέδια Ορίου Ανάπτυξης των κοινοτήτων κατά τρόπο που απαγόρευε την ανάπτυξη για την οποία ο αιτητής ζήτησε οικοδομική άδεια.

15

20

25

30

Το κρίσιμο νομικό καθεστώς με βάση το οποίο ελέγχεται η νομιμότητα των διοικητικών πράξεων είναι το ισχύον κατά το χρόνο έκδοσής τους. Εξαιρέση αποτελεί η περίπτωση κατά την οποία η διοίκηση έχει καθυστερήσει, εξ υπαιτιότητάς της, να εξετάσει και λάβει απόφαση για το αίτημα του διοικουμένου μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από της υποβολής του. Σε μια τέτοια περίπτωση η απόφαση κρίνεται με βάση το προϊσχύσαν δίκαιο.

35

Αναφορικά με το τι συνιστά εύλογο χρόνο θα μπορούσαμε να αντλήσουμε καθοδήγηση από την απόφαση της Ολομέλειας στην **Δημοτική Επιτροπή Αγ. Δομετίου και Άλλοι ν. Χριστόφορου Α. Χριστοφόρου και Άλλων** (1994) 3 Α.Α.Δ. 434. Ας σημειωθεί ότι το θέμα εκεί εξετάστηκε και σε συνδυασμό με το Άρθρο 29 του Συντάγματος. Και, αφού προηγήθηκε ανασκόπηση της προηγούμενης νομολογίας, ο Στυλιανίδης Π. (όπως ήταν τότε) είπε σχετικά:

40

“Ο εύλογος χρόνος εξαρτάται από τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Η έκταση της οικοδομής, η έκταση της αναγκαίας έρευνας, οι Αρχές οι οποίες είναι αναγκαίο να ερευνηθούν, είναι μερικά από τα στοιχεία τα οποία λαμβάνονται υπόψη. Το

κριτήριο του ευλόγου χρόνου είναι αντικειμενικό. Ο τελικός κριτής τούτου είναι το Δικαστήριο.

Τονίζουμε όμως την υποχρέωση της Διοίκησης να ενεργεί το ταχύτερο δυνατό μέσα στα πλαίσια της χρηστής διοίκησης.” 5

Βλέπε επίσης την απόφαση στην *Δήμος Στροβόλου ν. Νίκου Βορκά και Άλλου* (1994) 3 Α.Α.Δ. 514.

Συνεπώς ανακύπτει εδώ το ερώτημα κατά πόσο η καθυστέρηση που σημειώθηκε από τη διοίκηση εντάσσει την περίπτωση στα πλαίσια της εξαίρεσης που δημιούργησε η νομολογία, που θα δικαιολογούσε απόφαση κατά παρέκκλιση του νομοθετικού καθεστώτος, όπως διαμορφώθηκε το Μάιο του 1993. 10

Παρατηρώ εν πρώτοις ότι η καθυστέρηση του Συμβουλίου μετά την αποστολή του φακέλου δεν διαδραματίζει κανένα ρόλο γιατί είχε ήδη μεταβληθεί το νομικό καθεστώς. Ασφαλώς η δεκαπεντάμηνη περίπου αρχική αργοπορία από μέρος της διοίκησης δεν αποτελεί πρότυπο διοικητικής δράσης. Μετέπειτα όμως η διοίκηση κινήθηκε με πιο γρήγορους ρυθμούς στα πλαίσια του τι συνιστά εύλογο χρόνο. Τις καθυστερήσεις δημιούργησε βασικά ο αιτητής, πρώτα, όταν του πήρε 15 μήνες για τα τροποποιημένα σχέδια και μετά αναφορικά με τα διαβήματα που όφειλε να προωθήσει για υδροδότηση των υποστατικών του. Για να δανειστούμε - πιστεύω 20

25

30

Η προσφυγή για τους παραπάνω λόγους απορρίπτεται. Η επίδικη πράξη επικυρώνεται. Οι καθυστερήσεις του Συμβουλίου είναι παράγων που επηρεάζει την επιδίκαση των εξόδων της προσφυγής. Δεν εκδίδεται οποιοδήποτε διάταγμα.

Η προσφυγή απορρίπτεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.